

รายงานการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผล
การพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๑ เวลา ๐๙.๓๐ น.

ณ ห้องประชุม ๕๒๑ อาคาร ๕ ชั้น ๒

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อนุกรรมการผู้เข้าประชุม

๑. นางจรี วิจิตรวาทการ	ประธานอนุกรรมการ
๒. เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (นางสาวสุตารัตน์ कुสินธุ์ ผอ.กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง แทน)	อนุกรรมการ
๓. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นางมณีรัตน์ นิลพันธ์ ผอ.สำนักงานขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แทน)	อนุกรรมการ
๔. ปลัดกระทรวงมหาดไทย (นายชานน วาสิกศิริ ผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แทน)	อนุกรรมการ
๕. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นางสาวฐานิสรา สันตยานนท์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนงานปฏิบัติการ แทน)	อนุกรรมการ
๖. ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ (นางสาวอัญญา มีแม่เนี่ยววิทย์ หัวหน้าคณะทำงานเผยแพร่ความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แทน)	อนุกรรมการ
๗. อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (นางสาวเบญจวรรณ ไวยวุฒินันท์ หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ แทน)	อนุกรรมการ
๘. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ (นางพัฒนา ศรีทร นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ แทน)	อนุกรรมการ
๙. เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (นายพลสิน น้ำทับทิม นักวิชาการเผยแพร่ปฏิบัติการ แทน)	อนุกรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริและความมั่นคง (พลโทวิทยา ชันธอุบล รอง ผอ.ศูนย์ประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง แทน)	อนุกรรมการ

๑๑. ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
(รศ.ดร.ปัทมาวดี โพชนุกูล รองผู้อำนวยการ/ผอ.ฝ่ายชุมชน แทน) อนุกรรมการ
๑๒. นางสาวรณิ คำมัน อนุกรรมการ
๑๓. ประธานกรรมการหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
(นายสมกรณ์ ปรีชญาวุฒิรัตน์ ผจก.ส่วนงานลดความเหลื่อมล้ำฯ แทน) อนุกรรมการ
๑๔. ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
(ดร.ปิยะนุช มาลากุล ณ อยุธยา รองเลขาธิการ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย แทน) อนุกรรมการ
๑๕. ประธานสมาคมธนาคารไทย
(นายชาติชาย สุนทรเกียรติ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการธนาคารกสิกรไทย แทน) อนุกรรมการ
๑๖. ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
(นางสาวณัฐศิริ บุญชวน รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน แทน) อนุกรรมการ
๑๗. นางชุตินาฏ วงศ์สุบรรณ อนุกรรมการและเลขานุการ
รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๘. นางสาวจินางค์กูร โรจนนันต์ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน
๑๙. นายวันฉัตร สุวรรณกิตติ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์ด้านนโยบายสาธารณะ
๒๐. นางสาวณัฐธเอก ดุษฎีประเสริฐ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

อนุกรรมการผู้ลาประชุม

๑. ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ อนุกรรมการ
๒. อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม อนุกรรมการ
๓. อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน อนุกรรมการ
๔. นางสาวลดาวัลย์ คำภา อนุกรรมการ
๕. ผู้อำนวยการสถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม อนุกรรมการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. เจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง
๒. เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๓. เจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศ
๔. - ๗. เจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทย
๘. - ๒๖. เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

นางจุรี วิจิตรวาทการ ประธานอนุกรรมการ มอบอนุกรรมการและเลขานุการ แจ้งต่อที่ประชุมว่า ในช่วงปลายปีที่ผ่านมาได้มีการปรับตำแหน่งรัฐมนตรีต่างๆ ทำให้การประชุมคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเกิดความล่าช้า ซึ่งในปีนี้ คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีท่านนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน กำหนดจัดประชุมให้ได้อย่างน้อย ๖ เดือนต่อครั้ง เพื่อให้มีการรายงานผลงานของคณะอนุกรรมการแต่ละคณะ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐

๑. อนุกรรมการและเลขานุการ ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่าฝ่ายเลขานุการ ได้แจ้งเวียนการประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ โดยให้คณะอนุกรรมการ พิจารณารับรองรายงานการประชุมฯ ภายในวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ คณะอนุกรรมการ ได้รับรองรายงานการประชุมดังกล่าวโดยไม่มีข้อแก้ไข

ฝ่ายเลขานุการ จึงใคร่ขอเสนอที่ประชุมพิจารณารับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐

๒. มติที่ประชุม ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุม โดยไม่มีข้อแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ สรุปผลการประชุมคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐

๑. อนุกรรมการและเลขานุการ รายงานสรุปผลการประชุมคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ สรุปได้ ดังนี้

๑.๑ กพย. เห็นชอบกับผลการจัดลำดับความสำคัญเป้าประสงค์การพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีความจำเป็นต้องเร่งดำเนินการ ๓๐ ลำดับแรก โดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกลไกขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และเห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่ โดย (๑) ผลักดันการดำเนินงานตามแผนงานในภารกิจของส่วนราชการภาครัฐในระดับพื้นที่ให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ในแต่ละเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (๒) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญและพร้อมเข้าร่วมในการผลักดัน SDGs (๓) ให้สำนักงบประมาณพิจารณาจัดทำยุทธศาสตร์งบประมาณบูรณาการที่คำนึงถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (๔) จัดทำฐานข้อมูลการพัฒนาที่ยั่งยืนระดับพื้นที่ตามประเด็นในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และให้จังหวัดเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับพื้นที่ และบูรณาการภารกิจของหน่วยงานต่างๆ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ด้วยการมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและส่วนราชการระดับจังหวัดรับผิดชอบการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่

๑.๒ รับทราบแผนการดำเนินการในระยะต่อไป ของคณะอนุกรรมการ ทั้ง ๓ คณะ ได้แก่ (๑) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน กำหนดจัดประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่ และในระดับกลุ่มเป้าหมาย อาทิ เด็กและเยาวชน โดยติดตามการขับเคลื่อนงานในแต่ละเป้าหมาย ทุก ๖ เดือน (๒) คณะอนุกรรมการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่งตั้งคณะทำงานส่งเสริมความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน พัฒนาเครือข่ายการขับเคลื่อน และการจัดการความรู้เชิงประเด็นและเชิงพื้นที่ (๓) คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน รวบรวม ปรับปรุง ติดตาม และสนับสนุนการพัฒนาข้อมูลตัวชี้วัด โดยมอบหมายสำนักงานสถิติแห่งชาติ เร่งพัฒนาฐานข้อมูลกลางสำหรับรองรับตัวชี้วัด SDGs เพื่อติดตามประเมินผลเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒. มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ สรุปผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐

๑. อนุกรรมการและเลขานุการ นำเสนอผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปี ๒๕๖๐ ดังนี้

๑.๑ การจัดการองค์ความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” กับ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยสังเคราะห์บทเรียนตัวอย่างการขับเคลื่อนการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในภาคส่วนต่างๆ ในทุกระดับ ทั้งบุคคล ชุมชน และองค์กร ที่นำไปสู่แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ภาคีการพัฒนาสามารถนำไปปรับใช้ตามบริบททางสังคม อาทิ “๙ อย่าง สู่ความยั่งยืน ของภาคธุรกิจเอกชน” “๙ อย่าง สู่ความยั่งยืน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” และ “๙ อย่าง สู่ความยั่งยืน การพัฒนาเชิงพื้นที่”

๑.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายการขับเคลื่อนและประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาที่ยั่งยืน ในภาคีการพัฒนาต่างๆ อาทิ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจเอกชน โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ และจัดทำรายงานผลการขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และต่อยอดขยายผล การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ ๗ องค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ไปยังองค์กรธุรกิจและภาคีเครือข่ายอื่นให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น เสริมสร้างการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านเครือข่ายมูลนิธิอาสาสมัครสมอง ในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจทิศทางการพัฒนาประเทศตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ที่ยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบในการพัฒนาสู่ความยั่งยืน

๑.๓ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์องค์ความรู้และตัวอย่างที่เป็นต้นแบบความสำเร็จ ให้เกิดการสื่อสารทำความเข้าใจอย่างกว้างขวางแก่สาธารณชน เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ขยายผลต่อไป โดยเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนสู่สาธารณะ และในระดับสากลผ่านเอกสาร หนังสือ และสื่อสมัยใหม่ เช่น เว็บไซต์ เป็นต้น

๑.๔ จัดให้มีระบบติดตามผลการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยการกำหนดแนวทางการประเมินตนเอง (Checklist) เป็นเครื่องมือในการกระตุ้นการขับเคลื่อนประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน การพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยเน้นความถูกต้องเหมาะสม และนำไปปฏิบัติได้จริงในทางปฏิบัติ

๒. มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓.๓ รายงานความก้าวหน้าการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑. อนุกรรมการและเลขานุการ รายงานให้คณะอนุกรรมการทราบถึงผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนี้

๑.๑ รายงานการทบทวนผลการดำเนินการตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ โดยสมัครใจ (Voluntary National Review: VNR) แสดงให้เห็นถึงเส้นทางสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินงาน ได้แก่ นโยบายการพัฒนาที่ยั่งยืน กลไกการขับเคลื่อน และความคืบหน้ารายเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง ๑๗ เป้าหมาย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙

๑.๒ ความก้าวหน้าการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของภาคีเครือข่ายการพัฒนา ที่นำเสนอตัวอย่างการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของภาคีเครือข่ายการพัฒนา ได้แก่

๑.๒.๑ การขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการต่างประเทศ โดยกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ร่วมมือกับนานาชาติประเทศที่สนใจและนำแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ได้แก่ (๑) ความร่วมมือสองฝ่าย (ทวิภาคี) ประกอบด้วย ๒๐ ประเทศ ที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม (๒) ความร่วมมือสามฝ่าย (ไตรภาคี) เช่น ประเทศเยอรมนี ร่วมกับประเทศไทยดำเนินโครงการ Sufficiency Economy and Business Promotion in the Agriculture Sector ในติมอร์-เลสเต สำนักเลขาธิการแผนโคลัมโบ จัดฝึกอบรมปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประเทศสมาชิกแผนโคลัมโบ โครงการอาสาสมัครสหประชาชาติ (UNV) จัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีของอาเซียน รวมทั้งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับงานอาสาสมัครเยาวชนในการบรรลุ SDGs เป็นต้น (๓) ความร่วมมือหลายฝ่าย (พหุภาคี) เช่น กลุ่ม ๗๗ (สมาชิก ๑๓๔ ประเทศและจีน) ที่ยอมรับว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางที่สามารถบรรลุเป้าหมาย SDGs เป็นต้น

๑.๒.๒ การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (Way of Life) โดยกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง และชุมชนพึ่งพาตนเองได้

๑.๒.๓ การพัฒนาเครือข่ายพันธมิตรธุรกิจพอเพียง โดยมูลนิธิเพื่อสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ISMED) เชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่มธุรกิจและกลุ่มวิสาหกิจ ผ่านการพัฒนาศักยภาพในโครงการพัฒนาความยั่งยืนของวิสาหกิจระดับท้องถิ่นโดยวิสาหกิจพอเพียง ซึ่งช่วยให้เกิดการเกื้อหนุนการแบ่งปัน ระหว่างสมาชิกในเครือข่าย ทำให้เครือข่ายธุรกิจมีช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น ยอดขายสินค้าเพิ่มขึ้น ธุรกิจเติบโตได้อย่างมั่นคง ยั่งยืน

๑.๒.๔ โครงการตัวชี้วัดความยั่งยืนชุมชนมั่นคงพัฒนา TSDF Sustainable Community Indicator (TSDF – SCI) โดยสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) สร้างระบบตัวชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนสืบสานศาสตร์พระราชาระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด

๑.๒.๕ ศูนย์วิจัยภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมูลนิธิมั่นพัฒนาร่วมกับวิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยมหิดล ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการส่งเสริมงานวิจัยด้านการจัดการที่เชื่อมโยงกับศาสตร์ของพระราชฯ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมุ่งหวังให้นักวิจัยปริญญาเอกที่สำเร็จการศึกษาสามารถต่อยอดและสร้างองค์ความรู้ใหม่ของตนเอง พร้อมทั้งสามารถสื่อสารเผยแพร่องค์ความรู้เรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเวทีโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการได้รายงานความก้าวหน้าการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑.๒.๖ หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มธุรกิจเอกชนอย่างต่อเนื่อง อาทิ การอบรมหลักสูตรนักธุรกิจรุ่นใหม่หัวใจพอเพียง เพื่อสร้างและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ SMEs ให้บริหารองค์กรธุรกิจอย่างยั่งยืนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างนักธุรกิจรุ่นใหม่ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และสร้างโมเดลธุรกิจเพื่อสังคม

๑.๒.๗ กระทรวงการต่างประเทศ อยู่ระหว่างการจัดทำชุดองค์ความรู้ในลักษณะคู่มือภาคปฏิบัติเกี่ยวกับการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในต่างประเทศ เน้นความรู้ความชำนาญ และศักยภาพของคนไทยในการถ่ายทอดศูนย์เรียนรู้ ชุมชนต้นแบบ รวมทั้งด้านการพัฒนาชุมชนการท่องเที่ยวชุมชน ที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เผยแพร่ผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ ทั้งสื่อ online และเผยแพร่ผ่านสถานทูตไทยในต่างประเทศ ปัจจุบัน มี ๒๐ ประเทศให้ความสนใจเข้าร่วมการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการพัฒนา และ ๘ ประเทศ กำลังจะเข้าร่วมในอนาคต ในเบื้องต้นจัดทำเป็น ๓ ภาษา ได้แก่ ไทย อังกฤษ และฝรั่งเศส ซึ่งในอนาคตจะแปลเป็นภาษาอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาประเทศเพื่อนบ้าน

๑.๒.๘ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ดำเนินกิจกรรมร่วมกับภาคีเครือข่ายใน ๓ เรื่อง ได้แก่ (๑) ร่วมกับธนาคารกสิกรไทย ดำเนินโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา เพื่อพัฒนาและปฏิรูปกระบวนการคิดของเยาวชนไทย สร้างทักษะความคิดที่เป็นระบบ ปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี และความผูกพันในวิถีของชุมชน ผ่านโครงการงานฐานวิจัยที่เกี่ยวกับท้องถิ่น เศรษฐกิจชุมชน และวิทยาศาสตร์สร้างสรรค์อันนำไปสู่

การสร้างเสริมความเข้มแข็ง ยั่งยืนให้แก่ชุมชน โดยดำเนินงานในโรงเรียน ๘๘ แห่ง ๔ ภาค มีมหาวิทยาลัย ๘ แห่ง ทำหน้าที่เป็นศูนย์พี่เลี้ยงให้คำแนะนำ รวมทั้ง ได้ผนวกแนวคิดวิเคราะห์ในหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ๓๘ แห่ง และกำหนดขยายผลการดำเนินงานต่อไป (๒) ร่วมกับมหาวิทยาลัย ๔ แห่ง ใน ๔ ภูมิภาค น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดูแลประชาชนให้เกิดประโยชน์สุขในชุมชนท้องถิ่น (๓) ร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สร้างชุมชนต้นแบบการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (ชุมชนอุดมสุข) ส่งเสริมการดำเนินงานที่ผนวกเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ร่วมกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ให้ชาวบ้านได้เรียนรู้ วิเคราะห์สถานการณ์ของตนเอง โดยได้สร้างชุมชนต้นแบบแล้วจำนวน ๖๐๐ แห่ง และมุ่งขยายผลไปยังชุมชน จำนวน ๗,๐๐๐ แห่งทั่วประเทศ

๑.๒.๙ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดำเนินกิจกรรม ได้แก่ (๑) ยกย่องระดับรายได้ประชาชนในพื้นที่ที่มีผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐมากที่สุด โดยให้หน่วยงานภายใต้กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ เข้าไปช่วยเหลือเกษตรกรด้านต่างๆ เช่น การบริหารจัดการน้ำ การทำหมันแมลงวันทอง เป็นต้น และใช้เทคโนโลยียกระดับการท่องเที่ยว การเกษตร ใน ๑๐ จังหวัดนำร่อง เพื่อให้ประชากรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น พึ่งพาตนเองได้ และนำไปสู่ความยั่งยืน (๒) สร้าง *Scientific Culture* เตรียมความพร้อมกำลังคนรองรับนโยบาย Thailand ๔.๐ โดยปรับเปลี่ยนหลักคิดให้คนไทยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ๕ ประการ ได้แก่ พอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา และความรับผิดชอบ เพื่อให้คนไทยคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีเหตุผล และรู้จักใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ (๓) ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยดำเนินงานในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ภายใต้การดูแลของ อปท. ในปัจจุบัน ดำเนินงานใน อปท. มากกว่า ๒๐๐ แห่ง

๑.๒.๑๐ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) จัดทำระบบภูมิสารสนเทศศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โดยดำเนินงานในหมู่บ้านรอบศูนย์การเรียนรู้และในศูนย์การเรียนรู้ที่อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงาน กปร.จำนวน ๔๗ แห่ง รวมทั้ง มีการเชื่อมโยงกับข้อมูลศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยงานต่างๆ อาทิ ศูนย์ประสานงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง (ศปร.) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอธม.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน (กศน.) และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) ขณะนี้ ดำเนินงานไปแล้วในพื้นที่ ๗,๐๐๐ แห่ง เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการค้นหาที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ต่างๆ และเป็นประโยชน์ต่อการเผยแพร่ต่อไป

๒. ความเห็นและข้อสังเกตของที่ประชุม

๒.๑ ความเห็นและข้อสังเกตของประธานคณะกรรมการ

ควรมีการตั้งกลุ่มเฉพาะกิจ ทำหน้าที่ติดตามการจัดทำรายงานการทบทวนผลการดำเนินงานตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ โดยสมัครใจ (VNR) เพื่อให้กระบวนการรายงาน (Report System)

สะท้อนประเด็นหลักที่องค์การสหประชาชาติกำหนด ได้แก่ ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง (No one left behind) และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มชายขอบ

๓. มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

กรอบการดำเนินงานส่งเสริมความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และการดำเนินงานในระยะต่อไป

๑. ฝ่ายเลขานุการ ได้ยกร่างกรอบการดำเนินงานส่งเสริมความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Roadmap) เพื่อให้การขับเคลื่อนงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ สอดรับตามอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการฯ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ดังนี้

๑.๑ การดำเนินงาน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ สร้างความรู้ความเข้าใจ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” กับ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” ถอดบทเรียนความสำเร็จและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ต่อสาธารณชนในวงกว้าง รวมทั้ง ส่งเสริมให้เกิดผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่เป็นต้นแบบการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะช่วยถ่ายทอดเผยแพร่องค์ความรู้และช่วยกระตุ้นให้สังคมตระหนักรู้ เข้าใจ เข้าถึงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และให้เกิดแรงบันดาลใจในการลงมือปฏิบัติจริง

๑.๑.๑ การจัดการองค์ความรู้ : *การจัดการความรู้ในภาพรวม* ผ่านการถอดบทเรียนและการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใน ๓ ระดับ คือ ระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับองค์กร อาทิ กลไกการพัฒนาในระดับฐานรากโดยวุฒิสภาคารม การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา การส่งเสริมการเปลี่ยนวิธีการทำเกษตรแบบเดิมสู่การเป็นเกษตรอินทรีย์ โดย มูลนิธิสังคมสุขใจ และ *การจัดการความรู้ในรายเป้าหมาย* โดยจัดการความรู้ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ๕ มิติ ได้แก่ (๑) มิติการพัฒนาคน (People) อาทิ การขจัดความยากจน โดยใช้ข้อมูลสมุดบัญชีครัวเรือน (เป้าหมายที่ ๑ ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่) (๒) มิติการพัฒนาสิ่งแวดล้อม (Planet) อาทิ การผลิตและบริโภคอย่างยั่งยืนด้วยระบบเกษตรอินทรีย์ (เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน) (๓) มิติการพัฒนาความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ (Prosperity) อาทิ พลังงานชุมชนยั่งยืน (เป้าหมายที่ ๗ สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่ซื้อหาได้ เชื่อถือได้และยั่งยืน) (๔) มิติการสร้างสังคมสันติสุขและยุติธรรม (Peace) อาทิ การสร้างสังคมสันติสุข โดยใช้ตัวแบบการบริหารจัดการรายกรณี (เป้าหมายที่ ๑๖ ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมในทุกระดับ) และ (๕) มิติหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) อาทิ การส่งเสริม SEP for SDGs เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและชุมชน (เป้าหมายที่ ๑๗ เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน)

๑.๑.๒ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสื่อสารสาธารณะ : (๑) จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์เผยแพร่องค์ความรู้เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อาทิ การพัฒนาเชิงพื้นที่สู่ความยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีความสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แนวทางปฏิบัติในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของวิสาหกิจชุมชน (๒) พัฒนา Web/Mobile Application เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาที่ยั่งยืน และ (๓) เผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ อาทิ Info graphic คลิปสั้น ในพื้นที่สาธารณะใหม่ “สังคมออนไลน์” ได้แก่ Facebook และ Instagram “D-พอ Design พอเพียง”

๑.๑.๓ การเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่าย : (๑) การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับพื้นที่และองค์กร เพื่อเป็นแบบอย่างและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๒) ส่งเสริมและขยายผลการขับเคลื่อนเครือข่ายพันธมิตรธุรกิจพอเพียง (พทพ.) ให้ทั่วถึงทั้ง ๖ ภูมิภาค เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มธุรกิจฐานราก กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในการขยายช่องทางการตลาดของสินค้าและบริการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะสำคัญในการพัฒนามูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ และสร้างกลุ่มธุรกิจเป็นต้นแบบของเครือข่ายธุรกิจพอเพียงในระดับท้องถิ่นที่สามารถรวมพลังกันเสริมสร้างรากฐานที่เข้มแข็งควบคู่กับการสร้างภูมิคุ้มกันทางธุรกิจ

๑.๑.๔ การติดตามประเมินผลการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืน : (๑) จัดทำแนวทางการประเมินตนเอง (Checklist) ในระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับองค์กร พร้อมทั้งขยายผลการนำใช้ เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคมให้เกิดความสมดุล มีภูมิคุ้มกัน และเติบโตอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน (๒) สนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายร่วมติดตามประเมินผลการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านกลไกการทำงานของภาคีเครือข่าย เช่น เครื่องมือสำรวจทางสถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติ รายงานภาวะสังคมรายไตรมาสของ สศช. งานศึกษาวิจัยของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยและสถาบันการศึกษา เป็นต้น

๑.๒ การดำเนินงาน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning) โดยมุ่งพัฒนารูปแบบแนวทางขับเคลื่อนขยายผลการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในกรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เชื่อมโยงความร่วมมือให้เกิดเครือข่ายการทำงานร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายการพัฒนา จนสามารถปรับเปลี่ยนวิถีคิดและวิถีปฏิบัติ ในทุกกิจกรรมของการดำเนินชีวิต และเข้าร่วมขับเคลื่อนขยายผลการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

๑.๒.๑ การจัดการองค์ความรู้ : พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน อาทิ การสร้างหลักสูตร (Module) การเรียนรู้เรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๒.๒ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และสื่อสารสาธารณะ : พัฒนาระบบการเรียนรู้ SEP for SDGs ออนไลน์ (E-Learning) และส่งเสริมการจัดทำชุดความรู้ SEP for SDGs (Knowledge Kits) เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สู่สาธารณะในวงกว้าง อาทิ SEP for SDGs Hand Book สำหรับต่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาแนวทางการสื่อสารสาธารณะที่เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย อาทิ ร่วมกับภาคีเครือข่าย เช่น TCDC มิวเซียมสยาม สถาบันการศึกษา จัดนิทรรศการ เชิงสร้างสรรค์ โดยใช้สื่อปฏิสัมพันธ์ (Interactive Exhibition)

๑.๒.๓ การเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่าย : ดำเนินงานร่วมกับสถาบันคลังสมองของชาติ และเครือข่ายมหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรการส่งเสริมเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างแกนนำตัวคูณในการขยายผลการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ความยั่งยืนในระดับพื้นที่

๑.๒.๔ การติดตามประเมินผลการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืน : (๑) จัดทำแนวทางการประเมินตนเอง (Checklist) ให้ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนาและทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถนำไปสำรวจตรวจสอบ สร้างภูมิคุ้มกันให้ตนเองได้ (๒) บูรณาการการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของภาคีเครือข่าย เพื่อค้นหาจุดร่วม ปัจจัยความสำเร็จ และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และพัฒนาหาแนวทางการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑.๓ การดำเนินงาน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ขยายผลการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ความยั่งยืน บนพื้นที่แห่งการเรียนรู้ สร้างและพัฒนาองค์ความรู้เชิงลึกผ่านกระบวนการศึกษาวิจัยและเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ขยายผลสู่สาธารณะ ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรม เกิดการเปลี่ยนแปลงจนเป็นวิถีชีวิตสู่ความพอเพียงอย่างยั่งยืน ดังนี้

๑.๓.๑ การจัดการองค์ความรู้ : สร้างพื้นที่การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง (SEP for SDGs Lab) เพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในบริบทและภูมิสังคมที่แตกต่างกัน อย่างกว้างขวาง ส่งผลให้เกิดการพัฒนาวิถีดิจิทัล วิถีปฏิบัติสู่ความยั่งยืน

๑.๓.๒ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และสื่อสารสาธารณะ : ร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) สร้างเวทีกลาง (Platform) ที่หลากหลาย สะดวกต่อการเข้าถึงได้ในทุกระดับ และจัดทำ SEP Report รวบรวมและบริหารจัดการข้อมูล SEP for SDGs อย่างเป็นระบบ สะดวกต่อการเผยแพร่และสามารถเปรียบเทียบพัฒนาการและข้อมูลเชิงสถิติได้

๑.๓.๓ การเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่าย : ส่งเสริมและสนับสนุนพื้นที่ต้นแบบความสำเร็จ การนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็น “ศูนย์เรียนรู้” ในระดับพื้นที่ ท้องถิ่นชุมชน เพื่อให้เกิดการเผยแพร่องค์ความรู้ แนวทางความสำเร็จในการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ความยั่งยืน

๑.๓.๔ การติดตามประเมินผลการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืน : (๑) ทบทวนและพัฒนาปรับปรุงแนวทางการประเมินตนเอง (Checklist) ในทุกระดับให้เหมาะสม และทันสมัยต่อบริบทสถานการณ์ปัจจุบัน และสามารถสะท้อนผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน (๒) ดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย อาทิ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย พัฒนาแนวทางการติดตามและประเมินผลที่สามารถนำมาใช้กำกับกับดำเนินงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. ความเห็นและข้อสังเกตของที่ประชุม

๒.๑ ความเห็นและข้อสังเกตของประธานคณะกรรมการ

๒.๑.๑ กรอบการดำเนินงาน ควรมีความเป็นพลวัตร สามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบท และกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งมุ่งหมายให้เกิดการต่อยอดขยายผลองค์ความรู้ เพื่อให้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเข็มทิศในการดำเนินชีวิตสู่ความยั่งยืนแต่ละด้าน ดังนี้

๑) การจัดการองค์ความรู้ ในการคัดเลือกพื้นที่ตัวอย่างเพื่อถอดบทเรียนต้องไม่ตีความเกินจริง (Over Claim) ซึ่งเป็นความท้าทายในการพิจารณากรณีตัวอย่างความสำเร็จ โดยเฉพาะกรณีที่เกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเองมาก่อน อาทิ เกษตรกรที่เรียนรู้ปัญหา ศึกษาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจนมีคำตอบในการดำเนินชีวิตของตนเอง กลุ่มดังกล่าวอาจยอมรับในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแค่บางส่วน จึงควรพิจารณาได้ตรงตรง สอบทานยืนยันให้ละเอียด โดยอาจจะเริ่มต้นจากบุคคล/กลไกหลัก (Key Actor) ในการร่วมพิจารณาและขับเคลื่อนการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์

๒) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสื่อสารสาธารณะ ควรมีเครือข่ายการสื่อสารประชาสัมพันธ์หลายฝ่ายร่วมดำเนินงาน เพื่อระดมแนวคิดการเผยแพร่สื่อสารให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และติดตามความก้าวหน้าการทำงานอย่างใกล้ชิด เพื่อให้เนื้อหาสาระสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ต้องการสื่อสารมีความครบถ้วนถูกต้องที่สุด และควรตั้งงบประมาณสำหรับการสร้าง Platform เนื่องจากการขอความช่วยเหลือจากเครือข่ายในลักษณะให้เปล่า (CSR) อาจทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผลเท่าที่ควร

๓) การเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่าย สามารถเชื่อมโยงการทำงานและร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในการสร้างสังคมที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความสุขตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีเครือข่ายขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่

๔) การติดตามประเมินผล ควรดำเนินการในลักษณะ “ผู้ปฏิบัติเป็นผู้ประเมินตนเอง” ประเมินกระบวนการและวิธีคิดที่นำไปสู่การตัดสินใจเป็นวิถีชีวิตของตนเอง และกระบวนการจัดทำตัวชี้วัดหรือแนวทางการประเมิน รวมทั้ง ควรเชิญนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิร่วมทำเกณฑ์ประเมินผลหรือตัวชี้วัดในระดับพื้นที่ โดยไม่ควรคาดหวังให้เกิดผลได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพราะเกณฑ์ดังกล่าวไม่สามารถกล่าวได้ว่า เป็นเกณฑ์ชี้วัดการพัฒนาของชุมชนทั้งหมดได้ เนื่องจากมีปัจจัยหลายอย่างที่ส่งผลต่อชุมชน อาทิ กระแสการเมือง วัตถุนิยม กลุ่มที่มีอิทธิพลสำคัญในชุมชน (Core Group) ดังนั้น ต้องหาปัจจัยความสำเร็จเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและขยายผลต่อไป

๒.๑.๒ การดำเนินงานในระยะต่อไป การแต่งตั้งคณะทำงาน ควรมีความยืดหยุ่นและมีรูปแบบที่หลากหลาย สามารถสับเปลี่ยนหมุนเวียนทำงานในประเด็นต่างๆ ได้ โดยควรประสานงานกับภาคีเครือข่ายต่างๆ เข้ามาร่วมดำเนินงานในลักษณะคณะทำงานชุดเล็กตามประเด็น อาทิ การจัดการความรู้เชื่อมโยงกับเรื่องการสื่อสารสาธารณะ หรือร่วมกันติดตามการดำเนินงานที่เห็นผลเป็นรูปธรรม และรายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการทราบเป็นระยะ

๒.๒ ความเห็นและข้อสังเกตของอนุกรรมการ

๒.๒.๑ กรอบการดำเนินงาน

๑) การจัดการองค์ความรู้

๑.๑) ควรประสานความร่วมมือกับรัฐบาลเพื่อร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน โดยสนับสนุนองค์ความรู้และเสนอตัวอย่างการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นรูปธรรม ซึ่ง สศช. มีองค์ความรู้ในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สั่งสมมายาวนาน และมีตัวอย่างที่หลากหลายจากการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายต่างๆ อาทิ วุฒิสภา สภาเกษตรกรแห่งชาติ ภาควิชาการเกษตรและสหกรณ์ มูลนิธิต่างๆ การดำเนินงานควรคัดเลือกพื้นที่ที่มีเครือข่ายเข้มแข็งเป็นอันดับแรก เพื่อสะดวกต่อการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน ซึ่งผลสัมฤทธิ์จะสร้างความยั่งยืนในระดับชุมชน และเป็นการขยายผลการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับพื้นที่ รวมทั้งขยายผลการขับเคลื่อนงานของคณะอนุกรรมการฯ

๑.๒) การถอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร มีเครือข่ายเกษตรกรในหลายพื้นที่ที่น่าสนใจ อาทิ เครือข่ายเกษตรกรจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นตัวอย่างของเกษตรกรที่เปลี่ยนวิธีคิดสร้างเครือข่ายการทำเกษตรอินทรีย์และขยายผลได้กว้างขวาง มีลักษณะคล้ายกับเครือข่ายของสังคมสุขใจ ซึ่งควรถอดบทเรียนของหลายพื้นที่ แล้วนำมาประมวลสังเคราะห์เพื่อหาปัจจัยความสำเร็จ แนวทางการขับเคลื่อนสู่ความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

๒) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และสื่อสารสาธารณะ

สนับสนุนให้คนรุ่นใหม่เป็นตัวเชื่อมที่สำคัญ และควรเชื่อมโยงกับ Platform อื่นที่มีลักษณะการดำเนินงานที่หนุนเสริมกัน อาทิ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้นำนักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ (Young Scientist) มาเป็นจุดเชื่อมโยงในการดำเนินงานการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ โดยชี้ให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในกระบวนการวิทยาศาสตร์ ผ่านกระบวนการคิดแบบวิทยาศาสตร์ เริ่มจากการวางระบบ ใช้ข้อมูล และวิเคราะห์หาผลในการตัดสินใจที่เหมาะสมและพอเพียง ซึ่งเป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓) การเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่าย

๓.๑) ควรบูรณาการการทำงานของหน่วยงานในระดับพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง

๓.๒) ควรให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับครอบครัว โดยสนับสนุนการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการครอบครัว เชื่อมโยงกับการปลูกฝังปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถาบันการศึกษา ซึ่งต้องออกแบบเครื่องมือและวิธีการสื่อสารที่ทันสมัยและเหมาะสมตามแต่ละช่วงวัยที่แตกต่างกันในครอบครัว เป็นแนวทางในการสร้างพื้นที่ในการเรียนรู้ร่วมกันแบบใหม่ๆ เพราะปัจจุบันลักษณะของครอบครัวมีความหลากหลายมากขึ้น รวมทั้งมีความเปราะบาง ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความละเอียด ความเพียรตามเงื่อนไขปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ สามารถดำเนินงานคู่ไปกับการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ (Mindset) ของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

และเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม บางประเด็นอาจดำเนินการในแนวราบ และบางประเด็นอาจดำเนินการในลักษณะ Top-Down

๔) การติดตามประเมินผล

๔.๑) การติดตามประเมินผล ไม่ควรกำหนดรูปแบบ/วิธีการตายตัว ควรพิจารณาจากกรอบตัวชี้วัดหรือเป้าประสงค์ของ SDGs ที่มีอยู่เป็นตัวตั้ง นำมาประยุกต์ใช้ในการวัดหรือการทำ Checklist และนำตัวชี้วัดมาทดลองปฏิบัติการจริง เพื่อหาว่าตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับพื้นที่หรือประเด็นการพัฒนานั้นๆ รวมทั้ง ควรให้นำนักตัวชี้วัดที่ต่างกันในแต่ละพื้นที่เพื่อเปรียบเทียบ โดยเริ่มเจาะจงในพื้นที่ที่มีการจัดการความรู้ที่ชัดเจนแล้วดำเนินการเป็นตัวอย่าง หรือทดลองดำเนินการควบคู่กับ Checklist ที่มีอยู่เดิม เพื่อการเรียนรู้ในระยะเวลาการดำเนินงาน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔

๔.๒) ข้อพึงระวังในการวัดผลการนำใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกรณีภาคธุรกิจที่ดำเนินงานเพื่อความยั่งยืน ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาที่เรียนรู้มาก่อน ควรตั้งประเด็นว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้เกิดความยั่งยืนอย่างไร โดยเอาเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นเป้าหมายในการวัดผล ซึ่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิธีการไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ผู้ปฏิบัติอาจนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยไม่รู้ตัว ดังนั้น หากเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และเชื่อมโยงไปสู่ตัวชี้วัด อาทิ ภาคธุรกิจเอกชน เช่น SCG กลุ่มมิตรผล เป็นต้น ที่มีการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและนำไปเป็นฐานในการก้าวสู่ตัวชี้วัด Dow Jones Sustainability World Index หรือกลุ่มชุมชนท้องถิ่น ภาคประชาชน สามารถนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิธีการที่นำไปสู่ความยั่งยืนได้จริง

๔.๓) การพิสูจน์ว่าการนำใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือนำไปสู่ความยั่งยืน อาจทำได้ ๒ แนวทาง คือ (๑) การถอดบทเรียนในพื้นที่ของกลุ่มที่ดำเนินงาน อาทิ การถอดบทเรียนเครือข่ายสังคมสุขใจเพื่อเรียนรู้กระบวนการ (๒) การศึกษาวิจัยในพื้นที่ที่ไม่มีอะไรอยู่เดิม โดยเข้าไปกระตุ้นส่งเสริมให้เกิดการนำใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้วดูความเปลี่ยนแปลง โดยอาจเริ่มทดลองกับภาคีเครือข่ายการพัฒนาที่มี เพื่อหาพื้นที่ดำเนินการหรือต่อยอดแนวคิด นวัตกรรมอื่นๆ ซึ่งต้องเป็นนวัตกรรมที่เหมาะสมกับชุมชนที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีปัญหาความเหลื่อมล้ำ ด้วยการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการสร้างดุลยภาพในสังคมตามอัตภาพและความพอเพียงของแต่ละคนที่ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

๒.๒.๒ การดำเนินงานในระยะต่อไป

๑) รูปแบบคณะทำงาน ควรคณะทำงานชุดเดียว โดยคณะทำงานมีความยืดหยุ่นตามประเด็นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้เกิดการประสานความร่วมมือของภาคีเครือข่าย อาทิ การเรียนรู้จากการวิจัยเชิงปฏิบัติที่เชื่อมโยงกับชุมชนท้องถิ่นมาขับเคลื่อนให้เกิดการขยายผลต่อไป

๒) เป้าหมายการดำเนินงาน ในการสร้างพื้นที่การศึกษาเรียนรู้และศูนย์เรียนรู้ ไม่เน้นเชิงปริมาณ แต่ให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ความเข้าใจ และนำองค์ความรู้มาขยายผล ซึ่งแนวทางการขยายความรู้ “๙ อย่าง สู่ความยั่งยืน” ควรขยายผลการนำใช้สู่องค์กร ชุมชนท้องถิ่น และจัดทำแนวทางดังกล่าวในประเด็นอื่นๆ ต่อไป ในขณะที่ “ศูนย์เรียนรู้” ควรเป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะอนุกรรมการฯ และภาคีเครือข่าย เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) กระทรวงการต่างประเทศ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ ศูนย์คุณธรรม เป็นต้น ด้วยการประสานความร่วมมือเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ตกผลึกองค์ความรู้ แนวคิด ตลอดจนหารูปแบบการทำงานร่วมกัน

๓. มติที่ประชุม

เห็นชอบในกรอบการดำเนินงานฯ และการดำเนินงานในระยะต่อไป เพื่อให้การขับเคลื่อนงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ โดยมอบฝ่ายเลขานุการฯ รับผิดชอบเห็นและประเด็นข้อสังเกตของที่ประชุมไปปรับปรุงให้การดำเนินงานมีความสมบูรณ์ เกิดสัมฤทธิ์ผลเพิ่มมากขึ้น

ปิดประชุมเวลา ๑๑.๔๕ น.

(นายวันฉัตร สุวรรณกิตติ)

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้จัดรายงานการประชุม

(นางชุตินาฏ วงศ์สุบรรณ)

อนุกรรมการและเลขานุการ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม